မြန်မာပြန်သူ၏ အမှာ
(ပထမ အကြိမ်)

၁၉၈၂ ခုနှစ်တွင် စန္ဒာ မဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ အဖွဲ့က တင့်တယ် ပြန်ဆိုရှ၍ အဆုံးမသတ်ခဲ့သော **ရောဘက်ကာ** ဝတ္ထုကြီးကို ဆက်လက် ပြန်ဆိုပေးရန် ကျွန်တော့်ကို ပြောခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က စန္ဒာ မဂ္ဂဇင်းသည် နိုင်ငံခြား ဝတ္ထုကြီးများကို မြန်မာ စာဖတ် ပရိသတ်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးလိုသဖြင့် မဂ္ဂဇင်းတွင် ဘာသာပြန် ခန်းဆက် ဝတ္ထုကြီးများ ထည့်နေချိန် ဖြစ်သည်။ ဒပ်ဖနီ ဂျူ မောရီးယား၏ **ရောဘက်ကာ** ဝတ္ထုကြီးကို ဘာသာပြန်၍ ပေးနေစဉ် ရှစ်လ အကြာတွင် တင့်တယ် ကွယ်လွန်သွားသဖြင့် ဝတ္ထုကြီးမှာ တစ်ပိုင်းတစ်စ ဖြစ်နေသည်။ ဤတွင် စန္ဒာ မဂ္ဂဇင်းက ထိုဝတ္ထုကို ဆက်လက် ဖော်ပြလိုသဖြင့် ကျွန်တော့်အား ဆက်လက် ပြန်ဆိုရန် တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အခြားသူ ပြန်လက်စ ဖြစ်နေသည့် အတွက်ကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်က **ရောဘက်ကာ**ကို အကြိုက်ကြီး မဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် တစ်ကြောင်း ကျွန်တော် ငြင်းခဲ့ပါသည်။ ဤတွင် စန္ဒာမဂ္ဂဇင်း အယ်ဒီတာ အဖွဲ့သည် သူတို့ ရွေးချယ်ထားသော နိုင်ငံခြား ဂန္ထဝင် စာအုပ် သုံးလေးအုပ်ကို အဆိုပြုပြန်သည်။ ထိုအထဲတွင် ကျွန်တော်နှင့် သူတို့ အကြိုက်ချင်း တူသည့် စာအုပ်များလည်း ရှိပြီး အကြိုက်ချင်း ကွဲသည့် စာအုပ်တွေလည်း ပါသည်။ အကြိုက်ချင်း တူသည့် စာအုပ်များကို ပြန်ရန် စဉ်းစားကြသည့် အခါတွင် အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကြောင့် အခက်အခဲတွေ ရှိနေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ဤတွင် ကျွန်တော်က ကျွန်တော် ပြန်ချင်နေသည့် **ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး**ကို ထည့်ရန် အဆိုပြုသည်။ သူတို့က ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လက်ခံကြသည်။ သို့ရာတွင် ခက်သည်မှာ ထိုဝတ္ထုကြီးသည် ရှည်လျားလွန်းနေခြင်း ဖြစ်သည်။ မဂ္ဂဇင်း ခန်းဆက် ဝတ္ထုရှည် အနေဖြင့် ထည့်လျှင် ထို ဝတ္ထုကြီးကို လေးနှစ်ကျော်မျှ ထည့်ရပေလိမ့်မည်။ သို့ထည့်လျှင် ပရိသတ်က စိတ်မှ ရှည်ပါမည်လောဟု ကျွန်တော်တို့ စဉ်းစားကြရသည်။ နောက်ဆုံးတွင် ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဖက် သဘောတူညီချက် ရကြ၏။ ထိုဝတ္ထုကြီးကို အစ အဆုံး ထည့်မည်။ သို့ရာတွင် ဝတ္ထုကြီးထဲတွင် အချို့ နေရာများ၌ ထပ်နေသည့် အခန်း အချို့ပါသည်။ ဥပမာ အချို့ အဖြစ်အပျက်များကို စကားပြောခန်းထဲတွင် ပါရှိပြီး ဖြစ်သော်လည်း လှုပ်ရှားမှု အနေဖြင့် ထပ်၍ ဖော်ပြခြင်းမျိုး ရှိနေသည်။ ထိုအခန်းမျိုးတွင် ဖြတ်သင့်သည်တို့ကို ဖြတ်မည်။ သို့ရာတွင် တတ်နိုင်သမျှ မဖြတ်ဘဲ ထားမည်။

သို့ဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ထိုဝတ္ထုကြီးကို စန္ဒာ မဂ္ဂဇင်းတွင် ထည့်ခဲ့ရာ သုံးနှစ်နှင့် လေးလမျှ ကြာခဲ့ပါသည်။ ပရိသတ်ကလည်း စိတ်ဝင်စားစွာ စောင့်၍ ဖတ်ခဲ့ကြသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေနပ်ကြရပါသည်။

စန္ဒာတွင် ကျွန်တော် စတင် ပြန်ဆိုနေစဉ်က ထိုဝတ္ထုကြီးကို ရုပ်ရှင်ပင် မရိုက်သေးချေ။ စန္ဒာထဲတွင် ပါပြီး တစ်နှစ်ကျော်ကျော်လောက် ရှိသည့်အခါတွင် အိန္ဒိယပြည်သို့ လာ၍ ထိုဝတ္ထုကြီးကို ရုပ်ရှင်ရိုက်သည် ဆိုသော သတင်းကို ကျွန်တော် တွေ့လိုက်သည်။ ရုပ်ရှင် ရိုက်ပြီး၍ ရုပ်ရှင်ကား ပြသသည့် အခါတွင်လည်း ကျွန်တော့် ဝတ္ထုမှာ စန္ဒာတွင် မပြီးသေးပါ။ ရန်ကုန်တွင် မပြခင် ကလေးတွင်မှ စန္ဒာတွင် အဆုံးသတ်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး ဝတ္ထုကြီးမှာ အိန္ဒိယပြည်ကို နောက်ခံထား၍ ရေးသားသည့် ဝတ္ထုကြီး ဖြစ်၍ ဇာတ်ဆောင်များမှာ အင်္ဂလိပ် ခစ်ဗိုလ်ကလေး အက်ရှ်နှင့် အိန္ဒိယ မဟာရာဇာ တစ်ဦး၏ ကပြားသွေး စပ်သော သမီးတော် တစ်ဦး ဖြစ်သည့် ဇူလီတို့ ဖြစ်သည်။ အက်ရှ်သည် အိန္ဒိယပြည် ဟိမဝန္တာ တောင်စောင်း တစ်နေရာ တောကြီးမျက်မည်းထဲတွင် မွေးဖွားသူ ဖြစ်ပြီး သူ့မွေးပြီး မကြာမီတွင် အဖေရော အမေပါ ဆုံးသွားသဖြင့် အာယားမ တစ်ဦး ဖြစ်သူ သီတာက မွေးစားခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အက်ရှ်သည် သွေးကသာ အင်္ဂလိပ်သွေး ဖြစ်သော်လည်း စိတ်က အိန္ဒိယစိတ် ဖြစ်နေသည်။ အိန္ဒိယ တပ်တွင်း ပုန်ကန်မှုကြီး ဖြစ်သည့်အခါတွင် အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသားတို့က အင်္ဂလိပ်သွေး ပါသူများကို လိုက်လံ သတ်ဖြတ်နေသဖြင့် သီတာသည် သူ့ကို အိန္ဒိယ တိုင်းရင်းသား ကလေး တစ်ယောက် ယောင်ဆောင်စိုင်းကာ ကြီးပြင်းအောင် မွေးမြူခဲ့ရသည်။ အင်္ဂလိပ်သွေး ပါသူများကို လိုက်လံ သတ်ဖြတ်လျက် ရှိသဖြင့် သီတာနှင့် အရှော ခေါ် အက်ရှ်တို့သည် မြောက်ပိုင်း ဂူးလ်ကုတ် ပြည်နယ်သို့ ပြေးလာခဲ့ကြသည်။ ဂူးလ်ကုတ် ပြည်နယ်သို့ ရောက်စဉ် သူတို့ သားအမိသည် မဟာရာဇာ၏ ဟော်နန်းထဲသို့ ရောက်သွားကြကာ ဟော်နန်းတွင် အစေအပါး အဖြစ် နေခဲ့ကြသည်။ အရှော ခေါ် အက်ရှ်မှာလည်း ဟော်နန်းထဲတွင် မြင်းထိန်း အဖြစ် အလုပ်ရသည်။ သို့နေစဉ် အက်ရှ်သည် ဇော်ဘွား၏ မောင်းမ တစ်ဦးမှ မွေးသည့် ဇူလီကို သွားတွေ့ကာ ဇူလီနှင့် သူသည် ကစားဖော် ကစားဖက်များ ဖြစ်လာခဲ့ကြသည်။

ဟော်နန်းတွင်းတွင် အမွေ ဆက်ခံရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အကောက်ကြံမှုများ ဖြစ်နေစဉ် အက်ရှ်က အကောက်ကြံမှုများကို သိသည့်အတွက် သူ့ကို တစ်ဖက်ဂိုဏ်းက ရန်ရှာသဖြင့် အက်ရှ်တို့ သားအမိသည် ဂူးလ်ကုတ် ဟော်နန်းမှ ထွက်ပြေးခဲ့ရသည်။ လမ်းတွင် သီတာမှာ ရောဂါကြောင့် သေဆုံးခဲ့ရ၏။ သီတာ ဆုံးကာနီးတွင် သီတာက အရှောသည် အိန္ဒိယသွေး မဟုတ်ဘဲ အင်္ဂလိပ်သွေး ဖြစ်ကြောင်း၊ သူ့မိဘများက သေတမ်းစာနှင့် အမွေများ ပေးခဲ့ကြောင်း၊ ထိုငွေများဖြင့် ဘိလပ်သို့ သွား၍ ပညာသင်ရန် မှာခဲ့ကြောင်း စသည်တို့ကို ပြောခဲ့သဖြင့် အက်ရှ်မှာလည်း သူ့ ဦးကြီးရှိရာ နယ်ခြားစောင့် တပ်သို့ လိုက်လာခဲ့သည်။ သို့ရာတွင် နယ်ခြားစောင့်တပ်တွင် သူ့ဦးကြီးကို မတွေ့ရတော့။ ထို့ကြောင့် တပ်မှူးက သူ့ကို ဘိလပ်သို့ ပို့ပေးကာ ပညာ သင်ကြားစေသည်။

အက်ရှ်သည် ဘိလပ်တွင် ပညာ သင်ပြီးနောက် အိန္ဒိယပြည်သို့ ပြန်လာခဲ့ကာ နယ်ခြားစောင့်တပ်တွင် အမှုထမ်းနေသည်။ ထိုသို့ အမှုထမ်းနေစဉ် စည်းကမ်း ဖောက်ဖျက်မှုဖြင့် အရေးယူခံရကာ တောင်ပိုင်းသို့ အပို့ခံရသည်။ တောင်ပိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းစဉ် ဘိသော စော်ဘွားနှင့် ကာရိကုတ် မဟာရာဇာ၏ သမီးတော်တို့ စုလျား ရစ်ပတ်သည့် လက်ထပ်ပွဲသို့ တာဝန်အရ လိုက်လံ ပို့ဆောင်ရာမှ သတို့သမီး တစ်ဦး ဖြစ်သူ မိမိ ချစ်သူဟောင်း ဇူလီနှင့် ပြန်တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ဇူလီမှာ ဘိသော မဟာရာဇာ၏ ကြင်ရာတော်အဖြစ် အရွေးခံရသော်လည်း စော်ဘွားမှာ သူ့ကို ပေါင်းဖော်ခြင်း မပြုဘဲ သူ့ ညီမတော်ကိုသာ ပေါင်းဖော်ခြင်း ပြုသည်။ ဟိန္ဒူ ထုံးစံအရ လင်ယောကျ်ား သေဆုံးသည့်အခါတွင် ဇနီးများက မီးပုံထဲသို့ ခုန်ဆင်းရသည်။ စော်ဘွား ကွယ်လွန်သည့်အခါတွင် အက်ရှ်သည် မီးပုံထဲသို့ ခုန်ဆင်းရတော့မည့် ဇူလီကို ကယ်တင်ကာ ချစ်သူ နှစ်ဦးတို့ ပြန်တွေ့ကြပြီးနောက် အာဖဂန်နစ္စတန်ပြည်သို့ တာဝန်အရ သွားခဲ့ရသည်။

ထိုအချိန်၌ အင်္ဂလိပ် အာဖဂန် ဒုတိယ စစ်ပွဲ ဖြစ်နေချိန် ဖြစ်သည်။ အာဖဂန် မြို့တော် ကဗူးလ်မြို့တွင် အရေးအခင်း ဖြစ်ပွားရာ အင်္ဂလိပ် သံတဲကို အပိုင်းခံရပြီး အက်ရှ်နှင့် ဇူလီတို့မှာလည်း ကဗူးလ်မှ ဝေးရာသို့ ထွက်ပြေးခဲ့ကြရသည်။ ချစ်သူ နှစ်ဦးတို့သည် အဝေးတွင် မြင်ရသော ရွှေပြည်သာ တောင်တန်းကြီးများဆီသို့ လာခဲ့ကြသည်။ ထိုတောင်တန်းများတွင် ဒေါသ မရှိ၊ လောဘ မရှိ၊ မောဟ မရှိ၊ စစ်မက် မရှိ၊ သတ်ဖြတ်မှုတွေ မရှိ။ ထိုတောင်တန်းများဆီတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ရှိသည်၊ ပန်းပွင့်တွေ ရှိသည်၊ ကျေးငှက်တွေ ရှိသည်၊ စမ်းရေ ရှိသည်၊ သာယာသော ကမ္ဘာလောကကြီး ရှိသည်။

ဤသည်မှာ **ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး** ဇာတ်လမ်း ဖြစ်၍ ထို ဇာတ်လမ်းက ပြောပြလိုသော အနက် အဓိပ္ပာယ် ဖြစ်လေသည်။

ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး ဝတ္ထုကြီးသည် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုကြီးဟု ပြောနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုတို့ ထုံးစံအတိုင်း အချက်အလက်များနှင့် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ် အချို့တို့သာလျှင် တကယ် အမှန်များ ဖြစ်ပြီး ကျန် ဇာတ်ဆောင်များနှင့် အချက်အလက် အချို့၊ ဇာတ်လမ်း အချို့တို့မှာ စာရေးဆရာ၏ စိတ်ကူး ဖြစ်လေသည်။

သမိုင်း အချက်အလက်နှင့် သမိုင်းဝတ္ထုသည် ခြားနားသော အရာများ ဖြစ်သည်။ သမိုင်း အချက်အလက်သည် သမိုင်းဆရာ၏ အလုပ် ဖြစ်သည်။ သမိုင်းဆရာသည် ထို အချက်အလက်ကို အနည်းငယ်မျှ ပစ်ပယ်၍ မရ။ တစ်ချက်ကလေးမျှ သွေဖည်၍ မရ။ သမိုင်း အချက်အလက်ကို ပစ်ပယ်လိုက်သည်နှင့်၊ သမိုင်း အချက်အလက်မှ သွေဖည်လိုက်သည်နှင့် ထို သမိုင်းဆရာသည် သမိုင်းဆရာ အဖြစ်မှ လျှော့ကျတော့သည်။

သမိုင်း ဝတ္ထု ဆရာကား ထိုသို့မဟုတ်။ သူ့ ဦးတည်ချက်၊ သူ့ ရည်ရွယ်ချက်၊ သူ့ ဇာတ်လမ်း အတွက် အထောက်အကူ ပြုသည့် အချက်အလက် အချို့ကိုသာ ယူ၍ သူ့အတွက် မလိုသော သမိုင်း အချက်အလက်တို့ကို စွန့်ပစ်ခဲ့သည်။ အချို့ နေရာများတွင် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ထည့်သွင်းပြီး အချို့ နေရာများတွင် သူ ပြောလိုသည့် အကြောင်းအရာများကို လွတ်လပ်စွာ ပြောနိုင်ရန် အတွက် စိတ်ကူးဖြင့် ဇာတ်ဆောင်များကို ဖန်တီးရသည်။ သမိုင်းတွင် တကယ် ခရှိခဲ့သော်လည်း တကယ် ရှိခဲ့လေဟန် ရေးရသည်။ ဤသို့ မဟုတ်ဘဲ သမိုင်း အချက်အလက်တွေကိုချည်း လျှောက်ရေးနေမည် ဆိုလျှင် ထိုသမိုင်းဝတ္ထု စာရေးဆရာသည် စာရေးဆရာ အဖြစ်မှ လျှော့ကျတော့သည်။

သမိုင်းဆရာနှင့် စာရေးဆရာသည် မတူကြပေ။ သမိုင်းဆရာသည် အချက်အလက်ကို သီကုံးပြသူ ဖြစ်ပြီး စာရေးဆရာသည် စိတ်ကူးကို သီကုံးပြသူ ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာအားဖြင့် **ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး** ဝတ္ထုကြီး၏ နောက်ခံဖြစ်သော အိန္ဒိယ တပ်တွင်း ပုန်ကန်မှုကြီးသည် အမှန် ဖြစ်သည်။ အင်္ဂလိပ်အာဖဂန် ဒုတိယ စစ်ပွဲသည် အမှန် ဖြစ်သည်။ အရှေ့အိန္ဒိယ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ရပ်များသည် အမှန် ဖြစ်သည်။ ကဗူးလ် အရေးအခင်းသည် အမှန်ပင် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်မှူး ကာဗက်နာရီ ကျဆုံးသည့် ကိစ္စသည် အမှန် ဖြစ်သည်။ အာဖဂန် ပေါလစီနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိသျှ အုပ်စိုးသူ အသိုင်းအဝိုင်းတွင်သဘော ကွဲလွဲနေချက်များသည် အမှန် ဖြစ်သည်။

သို့ရာတွင် အက်ရှ်၏ ဇာတ်လမ်းသည် စိတ်ကူး ဖြစ်သည်။ ဇူလီသည် စိတ်ကူး ရုပ်ပုံလွှာ တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ဝေါလီသည် စိတ်ကူး ရုပ်ပုံလွှာ ဖြစ်သည်။ သီတာသည် စိတ်ကူး ရုပ်ပုံလွှာ ဖြစ်သည်။ အလားတူပင် အခြားသော ဇာတ်ဆောင်ပေါင်း များစွာ၊ အဖြစ်အပျက် များစွာတို့သည် စိတ်ကူး ရုပ်ပုံများဖြစ်ကြလေသည်။

ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး ဝတ္ထုကြီးသည် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုမျှသာမက အချစ်ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။ စွန့်စားခန်း ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။ လျှို့ဝှက်သည်းဖို ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။ စစ်ဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။ လူမှုရေးဝတ္ထုလည်း ဖြစ်သည်။

စာရေးဆရာမ အမ် အမ် ကေးသည် အကောင်းအမွန်တွေကိုချည်းထိုဝတ္ထုထဲတွင် စုပြုံ ထည့်ထားသည်။ အကောင်းတွေချည်း စုနေလွန်းသဖြင့်ဘယ်အကောင်းကို အရသာ ခံရမည် မသိဘဲ ဖြစ်နေတတ်သည်။ စားကောင်းသောက်ဖွယ်တို့ ဟင်းလျာခွက်တွေ အများကြီး တည်ခင်းထားသည့် စားသောက်ပွဲကြီးတွင် မည်သည့်ဟင်းကို နှိုက်ရမည် မသိ၊ မည်သည့်ဟင်းကို အရသာခံရမည် မသိဘဲ ဖြစ်နေသကဲ့သို့ ရှိလေသည်။

အမ် အမ် ကေးသည် အိန္ဒိယပြည်တွင် မွေးသော အင်္ဂလိပ် အမျိုးသမီးဖြစ်ပြီး သူ့အဘိုး၊ အဖေ၊ အစ်ကိုနှင့် ခင်ပွန်းတို့သည် အိန္ဒိယတွင် အမှုထမ်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ စုံထောက်ဝတ္ထုများ အပြင် **ကုန်သည်လေ၊ လစန္ဒာ၏ အရိပ်** နှင့် **ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး** စသည့် သမိုင်းနောက်ခံ ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကို ရေးခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေးကို စာအုပ် အဖြစ် ထုတ်ဝေသည့် အခါတွင်မဂ္ဂဇင်းခန်းဆက် ထည့်စဉ်က ချန်လှပ်ခဲ့သော အပိုင်းများကို ပြန်၍ အပြည့်အစုံထည့်သွင်းထားပါသည်။

မူလက ဆိုက်ကြီး တစ်တွဲလျှင် စာမျက်နှာ ၆၀၀ ခန့်ဖြင့် သုံးတွဲထွက်ရန် စီစဉ်ခဲ့ကြသော်လည်း အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ဆိုက်သေး အတွဲရှစ်တွဲ ထုတ်ဝေရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရွှေပြည်တော် မျှော်တိုင်းဝေး ဝတ္ထုကြီး ပြန်ဆိုရာတွင် ကူညီခဲ့ကြသော ရေးဖော်များ၊ မိတ်ဆွေများကို လည်းကောင်း၊ သုံးနှစ်ကျော်တိုင်တိုင်ထည့်သွင်း ဖော်ပြပေးခဲ့သော စန္ဒာ မဂ္ဂဇင်းကို လည်းကောင်း၊ အမြန်ဆုံးထွက်နိုင်ရန် တတ်စွမ်းသမျှ ကြိုးပမ်းသော ဘဝတက္ကသိုလ် စာပေတိုက်ကိုလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ဖော်ပြပါသည်။

မြသန်းတင့်
၁၈၊ ၈၊ ၁၉၈၆။